

Aluevaalit 23.1.2022 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue ja vaalit

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on perustettu 1.7.2021.
- Hyvinvointialueen tehtävänä on järjestää terveyden- ja sosiaalihuollon ja pelastustoimen palvelut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella, joka on Pohjois-Pohjanmaan maakunnan 30 kunnasta koostuva alue.
- Tehtävät siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen alueen kunnilta, sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiltä, sairaanhoitopiiriltä (myös erityishuoltopiiriltä) ja pelastuslaitoksilta.
- Ylintä päätösvaltaa hyvinvointialueella käyttää valtuusto – aivan kuten kunnissakin.
- Hyvinvointialueen 79 valtuutettua valitaan ensimmäisillä aluevaaleilla sunnuntaina 23.1.2022.
- Seuraavan kerran aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa vuonna 2025. Vuodesta 2025 lukien aluevaalit ja kuntavaalit toimitetaan samanaikaisesti neljän vuoden välein.
- Aluevaaleissa vaalipiirinä on koko hyvinvointialue eli ehdokkaat asetetaan koko hyvinvointialueelle.
- Aluevaali on avoin listavaali kuntavaalien tapaan. Äänestäjät saavat kotiin kirjeen äänestysosoikeudesta ja toimivat aluevaaleissa kuntavaalien tapaan.

Aluevaalien aikataulu 2021–2022: tärkeitä päiviä

- Äänioikeusrekisterin tietojen poimintapäivä eli millä hyvinvointialueella äänestäjä on äänioikeutettu: **3.12.2021**
- Ehdokashakemusten jättäminen aluevaalilautakunnalle: viimeistään **14.12.2021** ennen klo 16
- Aluevaalilautakunta vahvistaa ehdokasasettelun ja ehdokkaat saavat numerot: **23.12.2021**
- Kotiäänestykseen ilmoittautuminen päättyy: **11.1.2022** klo 16
- Ennakkoäänestys kotimaassa: **12.–18.1.2022**
- Ennakkoäänestys ulkomailla: **12.–15.1.2022**
- Aluevaalilautakunta vahvistaa aluevaalien tulokset: **26.1.2022**
- Valtuusto aloittaa työnsä: **1.3.2022**

Lisätietoa aluevaaleista ja äänestämisestä: vaalit.fi/aluevaalit

Aluevaltuuston tehtävät 1/5

- Aluevaltuusto käyttää ylintä päätösvaltaa hyvinvointialueella.
- Aluevaltuusto kokoontuu ensimmäisen kerran maaliskuussa 2022.
- Sen tehtäviin kuuluu päättää:

1. Hyvinvointialuestrategiasta, johon kuuluu

- toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet
- asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset
- hyvinvointialueen palvelutavoitteet
- asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

2. Hallintosäännöstä, jossa kuvataan

- hyvinvointialueen johtaminen, poliittinen - ja virkamiesorganisaatio, heidän tehtävänsä ja toimivaltansa
- toimielinten päätöksenteko- ja kokousmenettelyt ja palkkiot

Aluevaltuuston tehtävät 2/5

3. Talousarviosta ja taloussuunnitelmasta

- Talousarviossa ovat tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot kalenterivuodelle.
- Taloussuunnitelma koskee vähintään kolmea vuotta, huomioi pidemmän ajan tavoitteet ja talouden tasapainon.

4. Maksujen perusteista ja asiakasmaksuista

- Palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleiset perusteet ja hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävät asiakasmaksut
- Palvelujen ja maksujen yleiset perusteet voidaan päättää esimerkiksi talousarvion yhteydessä.
- Asiakasmaksujen osalta voidaan päättää maksuttomuudesta aina lain mahdollistamaan täyteen asiakasmaksuun saakka.

Aluevaltuuston tehtävät 3/5

5. Omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta

- Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan kuten palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen, palveluiden laatuun ja vaikuttavuuteen, avoimuuteen, viestintään ja osallisuuteen.
- Hyvinvointialue muodostaa konsernin 1.1.2023 alkaen.
- Omistajaohjauksella ja konserniohjeella huolehditaan, että tytäryhteisöjen toiminnassa huomioidaan hyvinvointialuekonsernin kokonaisuus.

6. Liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista

- Valtuusto päättää hallintosäännön sisällä organisaatorakenteen, kuten mahdollisten liikelaitosten muodostamisen.

7. Varallisuuden hoidosta ja sijoitustoiminnan perusteista

- Kanta millaiseen omaisuuteen hyvinvointialueen pääoma sidotaan, taustalla hyvinvointialuestrategia.

Aluevaltuuston tehtävät 4/5

8. Takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta

- Esimerkiksi tytäryhtiön toiminnan tukeminen

9. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista

- Toiminnan tavoitteiden- ja lainmukaisuus sekä toimintaan ja talouteen liittyvä riskienhallinta esimerkiksi säännöin, sopimusehdoin ja vakuutuksilla

10. Tilivelvollisten nimeämisestä

- Tilivelvollisia ovat yleensä hallitus ja johtaja sekä mahdollisesti toimielinten tehtäväalueen vastuutahot eli toimielinten johtavat virkamiehet.

11. Tilintarkastajan valinnasta

- Hallinnon ja talouden tarkastamista varten valitaan kilpailutuksen kautta tilintarkastusyhteisö määrääjäksi.

Aluevaltuuston tehtävät 5/5

12. Tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta

- Aluehallitus laatii kalenterivuotta koskevan tilinpäätöksen, joka sisältää talousarvion toteumavertailun ja toimintakertomuksen sekä antaa sen tilintarkastajien tarkastettavaksi.
- Tilintarkastuksen pohjalta valtuusto päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

13. Jäsenten valitsemisesta toimielimiin

- Aluevaltuusto määrää lain mukaan pakollisten toimielinten eli hallituksen ja tarkastuslautakunnan jäsenet

14. Muista aluevaltuuston päätettäväksi säädetyistä ja määrätyistä asioita

Aluehallituksen tehtävät

Aluevaltuuston valitsema aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Tämä tarkoittaa, että hallitus:

1. Vastaa hyvinvointialueen hallinnosta ja taloudenhoidosta
2. Vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
3. Valvoo hyvinvointialueen etua ja edustaa hyvinvointialuetta ja käyttää sen puhevaltaa, jollei hallintosäännössä toisin määrätä
4. Edustaa hyvinvointialuetta työnantajana ja vastaa hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta
5. Vastaa hyvinvointialueen toiminnan yhteensovittamisesta
6. Vastaa hyvinvointikonsernin omistajaohjauksesta sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien muiden palvelujen tuottajien ohjauksesta ja valvonnasta
7. Huolehtii hyvinvointialueen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä
8. Huolehtii hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen järjestämisestä
9. Vastaa muista aluehallituksen tehtäväksi lainsäädännössä tai hallintosäännössä määrätyistä tehtävistä

Toimielinten päätöksenteko

Aluevaltuusto

- Valtuuston kokoukset ovat julkisia. Niitä voi seurata paikan päällä tai verkon kautta suorana lähetyksenä.
- Esityslistat ja pöytäkirjat julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Aluehallitus

- Kokoukset eivät ole julkisia, mutta niiden esityslistat löytyvät etukäteen hyvinvointialueen verkkosivuilta.
- Pöytäkirjat julkaistaan myös verkkosivuilla.

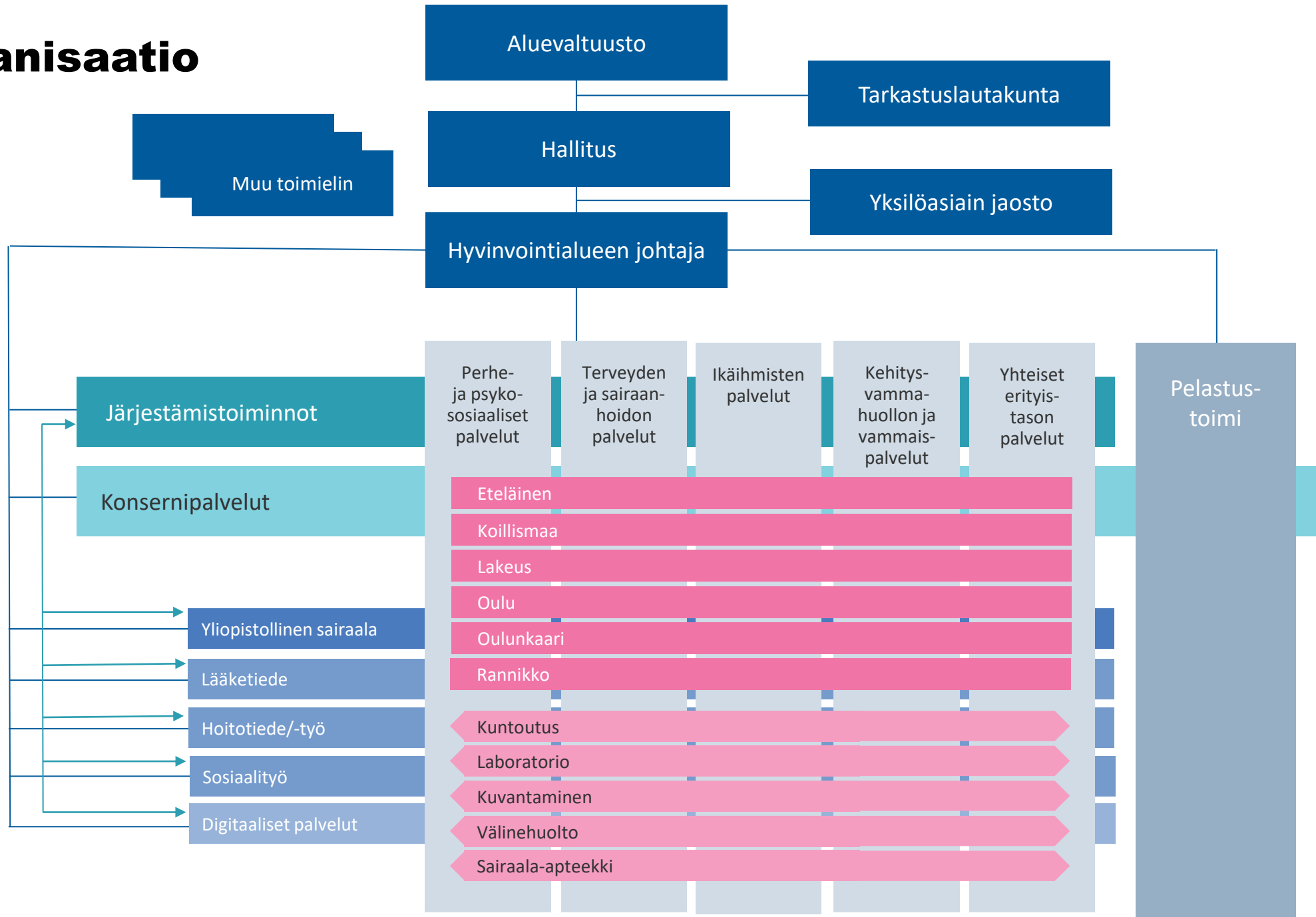
Tarkastuslautakunta

- Lain edellyttämiin toimielimiin kuuluu myös aluevaltuuston asettama tarkastuslautakunta.
- Se muodostuu poliittisista päätöksentekijöistä.
- Tehtävänä on hyvinvointialueen hallinnon ja talouden tarkastus sekä arviointi.
- Arvioinnin tuloksista tarkastuslautakunta raportoi aluevaltuustolle.

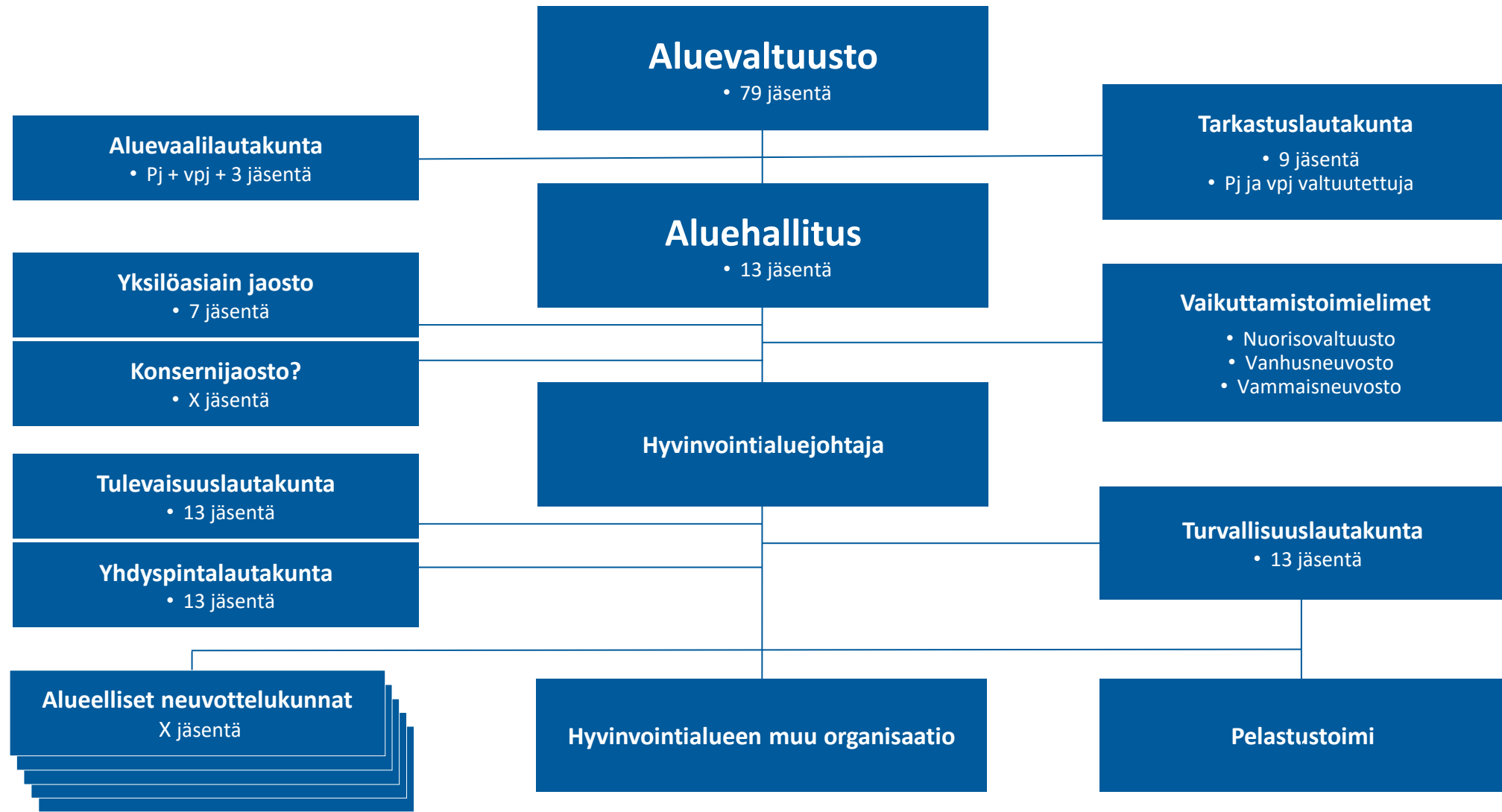
Muut toimielimet

- Aluevaltuusto voi asettaa myös muita kuin lain edellyttämiä toimielimiä.

Organisaatio

Poliittinen rakenne

Osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuudet hyvinvointialueella

- Osallisuus on kuulluksi, arvostetuksi ja ymmärretyksi tulemista sekä mahdollisuutta päättää ja vaikuttaa omissa ja yhteisissä asioissa.
- Aukkailla, asiakkaila, henkilöstöllä ja kumppanien osallisuudella on tärkeä rooli Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmistelussa ja jatkossa hyvinvointialueen toiminnassa.
- Osallisuus on tärkeää demokratian toteutumisen, asiakaslähtöisten palvelujen sekä yksilön hyvinvoinnin ja yhteisön sosiaalisen pääoman näkökulmista.
- Hyvinvointialueella tarvitaan edustuksellisia ja suoria osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.
  - Edustuksellista vaikuttamista on esimerkiksi äänestäminen hyvinvointialuevaaleissa, asettuminen ehdokkaaksi hyvinvointialuevaaleihin ja hyvinvointialueelle perustettavien vaikuttamistoimielinten toimintaan osallistuminen.
  - Suoria osallistumismuotoja ovat puolestaan esimerkiksi aloitteiden tekeminen, osallistuminen yhteistyötilaisuuksiin ja asiakasraateihin, osallistuminen palvelujen kehittämiseen sähköisen alustan kautta, kokemusasiantuntijana toimiminen, kyselyihin vastaaminen ja palautteen antaminen.

Osallisuus-, kumppanuus- ja vuorovaikutusohjelma

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle valmistellaan parhaillaan osallisuus-, kumppanuus- ja vuorovaikutusohjelmaa.
- Ohjelma on osa hyvinvointialuestrategiaa.
- Ohjelmassa määritellään osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien kokonaisuus, kuten tavoitteet, rakenteet ja menetelmät.
- Osallisuustyötä tehdään parhaillaan monin tavoin valmistelun eri osa-alueilla.
- Osallisuus on keskiössä muun muassa hyvinvoinnin edistämistyössä.

Osallisuus, vuorovaikutus ja kumppanuus on asukkaiden ja asiakkaiden sekä eri kumppanien osallisuutta hyvinvointialueen valmistelussa ja toiminnassa.

Osallisuus-, kumppanuus- ja vuorovaikutusohjelman sisällys:

1. Johdanto

- Lähtökohdat ja käsitteet, keskeiset kumppanit
- Ohjelman laatimisprosessi

LUONNOS

2. Osallisuus-, kumppanuus ja vuorovaikutusohjelma hyvinvointialueella

- Suhde hyvinvointialuestrategiaan ja muihin hyvinvointialueen ohjelmiin
- Arvot, periaatteet ja tavoitteet
- Järjestäjän ja tuottajan näkökulmat; osallisuuden viitekehys
- Viestinnän merkitys osallisuuden näkökulmasta; hallinnon avoimuus

3. Hyvinvointialueen tehtävät ja osallisuuden varmistaminen

- Osallisuusrakenne, johtaminen ja resurssit
- Vaikuttaminen päätöksentekoon
- Vaikuttaminen hyvinvointialueen palveluihin

4. Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyö osallisuuden näkökulmasta: yhdyspinnat

5. Kumppanuus eri sidosryhmien kanssa

6. Osallisuuden toteutumisen arviointi

Osallistumismahdollisuudet

Voimme osallistua suoraan:

- Tekemällä aloitteita
- Osallistumalla toiminnan kehittämiseen yhteistyötilaisuuksien kautta
- Osallistumalla asiakasraateihin
- Osallistumalla palvelujen kehittämiseen esimerkiksi kokemusasiantuntijan roolissa
- Käyttämällä palautekanavia
- Osallistumalla sähköisen vuorovaikutus-alustan kautta

Voimme vaikuttaa edustuksellisesti:

- Äänestämällä aluevaaleissa ja hyvinvointialueen kansanäänestyksissä
- Asettumalla ehdokkaaksi aluevaaleissa
- Osallistumalla vaikuttamistoimielinten toimintaan

Viestintä:

- Monikanavaisella viestinnällä pyritään mahdollistamaan sujuva tiedonvälitys ja vuorovaikutus
- Verkkosivut
- Henkilöstön intranet
- Sosiaalinen media
- Julkaisut
- Tilaisuudet

Ota yhteyttä ja kysy lisää!

Hallinto ja vaalit

Hallinnon vastuvalmistelija

Sari Haataja p. 040 482 9590

sari.haataja@ppshp.fi

Vaalien projektipäällikkö

Kirsti Lehtinen

kirsti.lehtinen@ppshp.fi

Osallisuus ja viestintä

Osallisuuden vastuvalmistelija

Marjukka Manninen p. 050 390 0066

marjukka.manninen@ras.fi

Osallisuuden asiantuntija

Liisa Jurmu p. 040 527 2578

liisa.jurmu@popsote.fi

Viestinnän vastuvalmistelija

Laura Paloheimo p. 044 703 1154

laura.paloheimo@popsote.fi